

MIDDELBURG.

4.

POLDERS DIE GEHEEL OF GEDEELTELIJK OP DE
KAART VOORKOMEN.

ZEELAND.
ZUID-BEVELAND.

Nieuwe West-Kraaijerpolder (Borssele.) } vormen den waterstaatkundigen polder.
Nieuwe West-Kraaijerpolder ('s Heer-Arendskerke.) }
West-Kraaijerpolder. (vormt den waterstaatkundigen polder met den Noord-Kraaijert-
polder, niet op dit blad voorkomende.)
Nieuwe Kraaijerpolder. (Bestaande uit twee waterstaatk. deelen.)
de Watering van Borssele (calamiteus.) } vormen den waterstaatk. polder.
Koningspolder.

De Watering van Oezand. (Bestaande uit de volgende waterstaatk. deelen:
1. Halvestelle en St. Anthony;
2. de deelen Oude-Oezande en Blaeckop; de laatste met uitzondering van het
gedeelte behoorende tot de gemeente Driesegeen;
3. de deelen van den waterstaatkundigen polder van Ellewoutsdijk, genaamd Holle-
polder en Zinkpolder, de laatste voor zoover hij behoort onder de gemeente Oezande;
4. Oude Lince-Prongepolder;
5. de deelen van den waterstaatkundigen polder Baarland, genaamd Verloren Kost en
Nieuw-Oezande, Zinkpolder en Nieuwlandke, de drie laatste voor zoover zij be-
hooren onder de gemeente Oezand.)

ZEEWERING.

Zuid-Beveland.

De zeevering wordt gevormd door de dijken van den polder van Borssele, van de wateringen Ellewoutsdijk, Baarland en Hoedekenskerke, van den Boonepolder, van de watering Oosterzwaak en van den polder Willem Anna, de Breede watering bevesten Yerseke en Kruiningen, die bij die polders in onderhoud zijn, met uitzondering van de waterkeering van den polder van Borssele, van de watering Ellewoutsdijk en van den polder Willem Anna, die onderhouden en beheerd wordt krachtens de wet op de calamiteuse polders van 19 Julij 1870 (Staatsblad n°. 119). De vooroevers der polders worden jaarlijks gemeten en gepeld.

Zeeuwsch Vlaanderen.

De zeevering wordt gevormd door den dijk van den Eendragtspolder, den buitendijk van het uitwateringskanaal van de polders Stoppeldijk enz., de dijken van de Vereenigde polders van Ossensisse en die van de watering Walsoorden en zijn in onderhoud bij die polders, met uitzondering van de dijken van den Eendragtspolder en van de watering Walsoorden, die onderhouden en beheerd worden krachtens de wet op de calamiteuse polders van 19 Julij 1870 (Staatsblad n°. 119) en van den buitendijk van het uitwateringskanaal voor de polders Stoppeldijk enz. in beheer en onderhoud bij de commissie voor dit uitwateringskanaal. De vooroevers der polders worden jaarlijks gemeten en gepeld.

KANALEN.

Kanaal door Zuid-Beveland.

Bij Koninklijk besluit van 6 October 1849, n°. 36, werd aan D. Dronkers concessie verleend tot afdamming der Oosterschelde, onder verplijting een kanaal te graven door Zuidbeveland en onder wijfste aan hem in erfpacht van sliken, op- en aanwassen tot een maximum van 4000 hectaren.

De concessie werd overgedragen aan eene maatschappij opgericht onder de benaming van «Nederlandsche Maatschappij tot indijking der op- en aanwassen in de Oosterschelde» goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 31 Mei 1852, n°. 47, die reeds in 1853 de werkzaamheden staakte en tegenomkoming der regering wip.

Eene overeenkomst in 1855 gesloten had het gevolg, dat de werkzaamheden in 1856 hervat, in 1857 echter weer gestaakt werden.

De werkloosheid eindigde eerst in 1861, ten gevolge eener nieuwe schikking tusschen den Staat en de Maatschappij. Op 8 en 9 Januarij 1862 werden, krachtens de wet van 19 Augustus 1861 (Staatsblad n°. 75), de werken van het kanaal door Zuid-Beveland door het Rijk overgenomen en met kracht voortgezet. In 1865 waren alle werken voltooid of onderhouden. Sinds 15 October 1866 is het kanaal voor het gebruik opengesteld.

Het reglement van politie voor het kanaal van Zuid-Beveland is vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 October 1866 (Staatsblad n°. 163).

Het kanaal bestaat uit één punt ter lengte van 7900 M. ongeveer: de bodemsdiepte is — 6.10 M.; de bodembreedte 10 M.; de breedte op den waterspiegel 42.5 M.; het kanaalpeil + 0.40; het schuippeil bij vijf eend + 2.40; bij eb 2.60; de kanaaldiepten hebben eene hoogte van + 4.90.

In bijzondere gevallen, behoudens toestemming van den Commissaris der Konings, kan het kanaal tot 1.5 M. boven peil worden opgezet.

Uitwateringskanaal voor de polders Stoppeldijk enz.

In het belang der uitwatering van de polders Stoppeldijk, Hengst en Rammersdijk, Sir Paulus, Lamswaarde c. a., Oude Graauw en Langendam en Groot Cambron is een kanaal gegraven dat in November 1850 voltooid was.

Van de sluisen te Campen tot de zeesluis is de lengte 3500 meter; de bodemsbreedte bedraagt 9 meter; de diepte is aan de zeesluis — 2.72, en naar Campen oplopende tot — 2.62.

De gemiddelde stand van het water in het kanaal is — 2.

POLDERS, ENZ.

Polders.

Op de kaart is de waterstaatkundige toestand geteekend. De administratieve indeeling is boven de kaart omschreven.

Reglement van administratie voor de polders in Zeeland.

Het toezigt op en het inwendig beheer van de polders in Zeeland heeft plaats krachtens dit reglement, vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland 11 Julij 1840, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 6 Januarij 1841, n°. 14.

Politiereglement voor de polders in Zeeland.

Dit reglement bevat hoofdzakelijk verschillende verbodsbepalingen betreffende de dijken, die niet mogen geslecht of veranderd en waarop geen gebouwen mogen worden gesticht, betreffende de duinen, waarin gene af- of uitgravingen mogen gedaan of planten uitgeplant worden, en betreffende werken buitendijks, die niet mogen worden aangelegd, weggenomen of veranderd zonder vergunning van het bevoegd gezag.

Het regelt verder de verplijting tot en de wijze van onderhoud der waterleidingen en stelt de voorwaarden bij vereening of derriesteking in acht te nemen. § 9 van het reglement bepaalt de straffen bij overtreding.

Het reglement, vastgesteld door de Staten van Zeeland den 5den Julij 1867, is goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 22 Julij 1867, n°. 51.

Calamiteuse polders.

In Zeeland gold steeds het rechtsbeginsel, dat de dijklust op de dijkpligtige landerijen drukt, en dat zij, die met de kosten eener waterkeering belast zijn, haar onder toezigt van het landsbestuur behooren; tevens is het daar van oude tijden het gebruik geweest, dat aan de onderhoudenpligtigen eener zeevering, wanneer die beneemt door hare kosten waren belast, van overheidwege eene tijdelijke ondersteuning werd verzekerd. Zulk eene zeevering noemde men «calamiteuse dijkagie», de polders, die er door beschermd werden, «calamiteuse polders». De wet welke thans de voorwaarden regelt, waarop aan calamiteuse polders in de provincie Zeeland tegemoetkoming van Rijkswege kan worden verleend, is die van 19 Julij 1870 (Staatsblad n°. 119).

Haar voornaamste bepalingen zijn:

1°. de polder, te zwaar belast door kosten van zeevering en oververdediging, rigt het verzoek tot calamiteus-verklaring aan de Prov. Staten van Zeeland, die hieromtrent een besluit nemen, aan de Koninklijke goedkeuring te onderwerpen

2°. de calamiteus-verklaarde polder betaalt in hoofdzaak tot dekking der kosten van zeevering en oververdediging een dijkschot, waarvan het bedrag gedurende de eerste vijf jaren na de calamiteus-verklaring uit de geheele, en vervolgens uit de helft der onzuivere opbrengst van de gezamenlijke landerijen in den polder, na aftrek der grondbelasting, bestaat.

De onderhoudspligtigen der onmiddellijk aan den calamiteusen polder grenzende dijken kunnen, zoo noodig, tot een bepaalde bijdrage, af hankelijk van de lengte der dijken en het onmiddellijk beschermde bunderaantal, verpligt worden. Het uitbrekende wordt ten slotte voor 1/3 door de provincie Zeeland, voor 2/3 door het Rijk aangevuld. De Provinciale Staten wijzen voor ieder calamiteus waterschap aan wie de bezondere deelen der aangrenzende dijken zijn.

3°. Het bestuur en beheer over de zeevering en oververdediging van eenen calamiteusen polder wordt opgedragen aan een afzonderlijk dijksbestuur, volgens de bepalingen hieromtrent bij het reglement voor de calamiteuse polders of waterschappen in Zeeland door Provinciale Staten vastgesteld.

Gedeputeerde Staten doen op de uitvoering van de werken een naauwlettend toezigt houden.

4°. De calamiteuse polder, die vrij wenschte te worden verklaard, rigt dit verzoek tot de Provinciale Staten van Zeeland, die hieromtrent besluiten behoudens de Koninklijke goedkeuring. Het bestuur dient aan te toonen, dat de kosten van zeevering en oververdediging gedurende de laatste 10 jaren niet meer hebben bedragen dan de door den polder bijgebragte gelden.

Zeevering en oververdediging keeren na de vrijverklaring onder het beheer van het polderbestuur terug, en het afzonderlijk dijksbestuur wordt ontbonden.

Reglement voor de calamiteuse polders of waterschappen in Zeeland.

Ter uitvoering van art. 16 der wet van 19 Julij 1870 (Staatsblad n°. 119) op de calamiteuse polders, is door de Staten van Zeeland vastgesteld 1 Junij, gewijzigd 12 Julij en goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 31 Julij 1871, n°. 21, en afgekondigd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 11 Aug. 1871, n°. 44, een reglement, dat a. de calamiteus-verklaring der polder of waterschappen, b. de wijziging dier waterschappen, en c. hante vrijverklaring nader regelt.

a. De algemeene vergadering van Ingelanden of Hoofdingelanden, die van oordeel is, dat haar polder of waterschap te zwaar wordt gedrukt door de kosten der zeevering en oververdediging en derhalve eene calamiteus-verklaring wenschte, rigt het verzoek hietoe aan de Prov. Staten, die hieromtrent een besluit nemen dat aan de Koninklijke goedkeuring onderworpen wordt.

b. Tot het beheren der zeevering en oververdediging van eenen calamiteusen polder wordt een afzonderlijk waterschap opgericht, zamengesteld uit dien polder en al de polders die tot bijdragen kunnen verpligt worden. Een bijzonder reglement regelt den omvang van elk waterschap op bovengenoemde wijze zamengesteld.

Het bestuur dezer waterschappen wordt opgedragen aan een dijksbestuur, bijgestaan door een secretaris tevens ontvanger, onder toezigt en medewerking van een dijkraad. De voorzitter en de leden van dit dijksbestuur worden benoemd door den Koning, die van den dijkraad ontvangt eene aanbeveling van drie personen voor zoover den voorzitter betreft en eene voordragt van drie personen voor zoover de andere leden van het dijksbestuur aangaat.

De dijkraad is zamengesteld uit vertegenwoordigers van de calamiteuse en bijdragende polders, die door de vergadering van ingelanden of hoofdingelanden en de betrokken polders benoemd worden.

Aan den dijkraad is hoofdzakelijk opgedragen het besluiten omtrent onderhoud,

De Watering van Heibekensand. (Bestaande uit de waterstaatk. deelen:

1. de waterstaatkundige polder van dien naam met uitzondering van het deel genaamd Noordpolder, voor zoover dit behoort onder de gemeente 's Heer-Arendskerke;
2. het deel van den waterstaatkundigen polder Dordt, genaamd Nieuwlandke;
3. het deel van den waterstaatkundigen polder Oude Nieuwland, voor zoover hij behoort onder de gemeente Heibekensand, niet op dit blad voorkomende;
4. Uitslagpolder.)

Buitenpolders van Nisse. (Bestaande uit de volgende waterstaatk. deelen:

1. Dautpolder met uitzondering van het deel genaamd Nieuwlandke;
2. de deelen van den waterstaatkundigen polder Middelzwaak, genaamd Lange Nieuwland en Kruiningen;
3. het deel van den waterstaatkundigen polder Breede Watering bevesten Yerseke, bevesten het kanaal genaamd Ronde polder.)

de Breede Watering bevesten Yerseke. (Bestaande uit twee waterstaatkundige polders gescheiden door het kanaal van Zuid-Beveland, met uitzondering van het deel genaamd Ronde polder, hierboven genoemd.)

Polder Nisse stelle c. a. (Bestaande uit de deelen van den waterstaatk. polder Baarland, genaamd Nisse stelle, Willots, Zinkpolder en Nieuwlandke, de twee laatste voor zoover zij behooren onder de gemeente Nisse.)

De Watering van Baarland. (Bestaande uit:

1. den waterstaatk. polder van dien naam met uitzondering der deelen behoorende onder de watering van Oezand en den polder Nisse stelle c. a., hierboven genoemd.
2. de deelen der watering van Ellewoutsdijk, genaamd Noord- en Kanerpolder, voor zoover zij behooren onder de gemeente Oudelande.)

Watering van Ellewoutsdijk (calamiteus). (Bestaande 1. uit den waterstaatkundigen polder van dien naam met uitzondering van het deel genaamd Hollepolder en de deelen genaamd Zinkpolder, voor zoover hij behoort onder de gemeente Oezand, Kanerpolder en Noordpolder, voor zoover zij behooren onder de gemeente Oudelande en 2. uit een klein deel van den waterstaatkundigen polder Oelinge, Oude-Oezande en Blaeckop tot de gemeente Driesegeen behoorende.)

De Watering van Hoedekenskerke. (Bestaande uit den waterstaatk. polder van dien naam met twee afzonderlijke deelen en de Oude Hoederpolder.)

De Watering van Middelzwaak c. a. (Bestaande uit den waterstaatk. polder van dien naam met uitzondering der deelen Lange Nieuwland en Kruiningen, behoorende tot de buitenpolders van Nisse.)

Polder de Watering van Oosterzwaak en Heer Janspolder.

Boonepolder.

De Watering van 's Gravenpolder.

Willem Annaspolder (calamiteus.)

De Watering van Kruiningen. (Bestaande uit den waterstaatk. polder van dien naam en de Oude polder.)

Polder het havelen van Biezelingen.

ZEEUWSCH VLAANDEREN.

Eendragtspolder (calamiteus)

Watering Walsoorden (calamiteus). (Bestaande uit den waterstaatk. polder van dien naam en de deelen van den waterstaatk. polder Oossseise genaamd Molenpolder, Kieuitspolder en Groot Lamsweerd.)

Polder Burg Zoutland. } vormen den waterstaatk. polder van Oossseise met uitzondering van de deelen behorende tot de watering Walsoorden, hierboven genoemd

Vereenigde polders van Ossensisse. }
Polder van Hengst en Rammersdijk. (Bestaande 1. uit den waterstaatkundigen polder Rammersdijk, en 2. uit den waterstaatkundigen polder gevormd door de deelen Grote en Kleine Hengstdijk en Zontepolder.)

TOELICHTING.

De polders op de kaart hebben de kleur van den boezem, waarop zij uitwateren, in verschillende tinten.

Polders, door een bias van donkerder tint omgeven, brengen het water niet regtstreeks op den boezem, maar eerst op een anderen polder. De alzo bij elkander behoorende polders hebben gelijke tint.

Tot meer duidelijke aanwijzing van de boezemwateren zijn daarbij de benamingen in het rood gesteld.

Banken en dieptelingen geven den toestand aan in 1869 en 1871. De met een bias aangegeven laagwaterlijn is gemeten in 1871.

VERKLARING DER TEEKENS.

✕	Uitwateringsluis (U. sl.)	Sluisen die U. sl. en S. sl. tevens zijn, of die tot een ander doel dienen, zijn aangegeven door het eerste teeken en nader omschreven.
—	Schutsluis (S. sl.)	
—	Peilschaal.	
—	Peilmarksteen.	
z.p.	Zomerpeil van polders.	
w.p.	Winterpeil van polders.	
d.	Dijkshoogte.	
—	Straat-, grind-, schulpwegen, enz.	
—	Spoorwegen.	
ME.	Aangenomen middelbare eb, over de zomermaanden van 1862—1870.	
ME.	Aangenomen middelbare vloed, over de zomermaanden van 1862—1870.	
—	Zee- of rivierdijk gedeeltelijk kunstmatig verdedigd.	
—	Bij laagwater droogvallend gedeelte.	
—	Laagwaterlijn.	
—	Lijn van 25 decimeters onder gewoon laagwater.	
—	„ „ 50 „ „ „ „ „ „	
—	„ „ 80 „ „ „ „ „ „	

De grootte der polders is gegeven in Hectaren (HA.), volgens meting op de kaart. Getallen, met het teeken + of — er voor geplaatst, geven hoogten aan in meters boven of beneden Amsterdamsch peil (A.F.).

BOEZEMS.

Kleur van de regtstreeks op zee of rivieren uitwaterende polders. (Veronderstelde kleur van de zee en rivieren.)

Boezem voor de polders Stoppeldijk enz.

Oppervlakte van de polders, die er hun water op lozen, 5760 HA.

Gemiddelde waterstand van den boezem — 2.00.

De hoogte van den binendijk is gemiddeld + 5.20.

De boezem loost door de nieuwe zeestuis bij Campen.

BUITENWATERSTANDEN

(waargenomen aan de Rijkspeilschalen.)

Westerschelde (regter oever).

Bath. Gemiddelde waterstand waargenomen over de jaren 1862—1870:

vloed. + 2.13.

eb + 2.18.

Kruiningen (Hansweert). Gemiddelde waterstand waargenomen over de jaren 1862—1870:

vloed. + 2.01.

eb + 2.07.

Hoogste en laagste standen over die jaren:

2 Dec. 1867. + 4.00.

10 Dec. 1868. + 3.25.

Ellewoutsdijk. Gemidd. waterstand waargenomen over de jaren 1862—1870:

vloed. + 1.85.

eb + 1.97.

Hoogste en laagste standen over die jaren:

20 Dec. 1862. + 3.55.

10 Dec. 1868. + 3.10.

Borssele. Gemidd. waterstand waargenomen over de jaren 1869—1870:

vloed. + 1.87.

eb + 1.88.

Hoogste en laagste standen over die jaren:

26 Oct. 1869. + 3.15.

8 Febr. 1870. + 3.05.

Vlissingen. Gemidd. waterstand waargenomen over de jaren 1862—1870:

vloed. + 1.72.

eb + 1.90.

Westerschelde (linker oever).

Terneuzen. Gemidd. waterstand waargenomen over de jaren 1862—1870:

vloed. + 1.89.

eb + 2.01.

Walsoorden. Gemidd. waterstand waargenomen over de jaren 1866—1870:

vloed. + 1.97.

eb + 2.16.

Hoogste en laagste standen in die jaren:

2 Dec. 1867. + 3.73.

10 Dec. 1868. + 3.42.

BEDIJINGEN.

Zuid-Beveland.

	Jaar van bedijking.
Polder Oude Oezande	1280.
Polder Oudeland.	1289.
's Gravenpolder	1325.
Polder Lange Nieuwland	1325.
Noordpolder.	1369.
Polder Oosterland	1370.
Polder Nieuw Oezande	1395.
Polder Ellewoutsdijk.	1396.
Polder Middelzwaak.	1480.
Polder Kruiningen	1510.
St. Anthonypolder	1531.
Loyrepolder.	1554.
Polder Kruiningen (bij Hansweert).	1570.
Kruierpolder.	1595.
Nieuwe Kraaijerpolder	1612.
Polder Borssele	1616.
West-Kraaijerpolder	1642.
Nieuwe West-Kraaijerpolder.	1676.
Zuidpolder van Baarland.	1683.
Koningspolder	1753.
Willem Annaspolder	1756.
Boonepolder	1825.